ПРОЕКТ!

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и 86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 97 от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г.; Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 98 от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59, 75 и 102 от 2006 г., бр. 38, 57, 64, 85, 89 и 94 от 2007 г., бр. 19, 67 и 102 от 2008 г., бр. 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 и 102 от 2009 г., бр. 26 и 32 от 2010 г., бр. 33 и 60 от 2011 г., бр. 19, 20 и 60 от 2012 г., бр. 17, 61 и 84 от 2013 г., бр. 19, 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 74, 79 и 102 от 2015 г., бр. 32 и 47 от 2016 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 83 от 2016 г.; изм., бр. 95 от 2016 г., бр. 13, 54, 85 и 101 от 2017 г., бр. 55 от 2018 г., бр. 1, 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 13, 23, 28, 88, 103 и 108 от 2020 г., бр. 9 от 2021 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 84 от 2021 г.; изм., бр. 53 от 2022 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 79 от 2022 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2023 г. – бр. 10 от 2023 г.; изм., бр. 67, 82 и 84 от 2023 г., бр. 23, 39, 41 и 42 от 2024 г., бр. 49 от 2025 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 50 от 2025 г.; доп., бр. 54 от 2025 г. доп.; Решение № 8 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 60 от 2025 г., бр. 61, 64, 65, 87 и 115 от 2025 г. и бр. 27, 32 и 55 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 93 се създава т. 33:

„33. „Ограничителна мярка на Европейския съюз“ е ограничителна мярка, приета от Европейския съюз въз основа на член 29 от Договора за Европейския съюз или член 215 от Договора за функционирането на Европейския съюз или установена в национален нормативен акт за прилагане на ограничителна мярка на Европейския съюз в Република България.“

§ 2. В чл. 233, ал. 1 след думите „Организацията на обединените нации“ се добавя съюзът „или“, а думите „или от Европейския съюз“ се заличават.

§ 3. В особената част се създава глава седма „а“ с чл. 268а – 268в:

„Глава седма „а“.

Престъпления против ограничителните мерки на Европейския съюз

Чл. 268а. (1) Който наруши забрана или ограничение или не изпълни задължение, което съставлява ограничителна мярка на Европейския съюз, като:

1. предостави финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро пряко или непряко на физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо които е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз;

2. не замрази финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, принадлежащи на или притежавани, държани или контролирани от физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо които е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз;

3. предостави възможност на физическо лице, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, изразяваща се в забрана за пътуване, да влезе или да премине транзитно през територията на Република България;

4. сключи или продължи действието на сделка, чиято стойност е не по-малко от десет хиляди евро или сключи или продължи действието на сделки, чиято обща стойност е не по-малко от десет хиляди евро, с трета държава, органи на трета държава или образувания или органи, пряко или непряко притежавани или контролирани от трета държава или от органи на трета държава, включително възлагане или продължаване изпълнението на договори за обществени поръчки или концесии;

5. търгува, внася, изнася, продава, купува, прехвърля, транзитира или превозва стоки на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, или предоставя брокерски, застрахователни или други услуги или техническа помощ, свързани с тези стоки, на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро;

6. търгува, произвежда, държи, предава другиму, внася, изнася, продава, купува, прехвърля, трансферира, транзитира или превозва изделия, включени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз или изделия с двойна употреба, изброени в приложения I и IV към Регламент (ЕС) 2021/821 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 година за въвеждане на режим на Съюза за контрол на износа, брокерската дейност, техническата помощ, транзита и трансфера на изделия с двойна употреба (ОВ, L 206/1 от 11 юни 2021 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2021/821“, или предоставя брокерски, застрахователни или други услуги или техническа помощ, свързани с тези изделия;

7. предостави финансови услуги или извършва финансови дейности, извън посочените в т. 5 и 6 на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро;

8. предостави услуги извън посочените в т. 7 на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро;

9. наруши или не изпълни условията на разрешение за извършване на дейности, които при липсата на такова разрешение представляват нарушение на забрана или ограничаване, което съставлява ограничителна мярка на Европейския съюз,

ако извършеното не представлява по-тежко престъпление, се наказва с лишаване от свобода от една до шест години и глоба в размер от две хиляди и петстотин до десет хиляди евро, като съдът може да постанови и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7.

(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на онзи, който:

1. използва, прехвърли на друго лице или се разпореди по друг начин с финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, пряко или непряко притежавани, държани или контролирани от физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, които следва да бъдат замразени в съответствие с ограничителна мярка на Европейския съюз, с цел укриване на тези финансови средства или икономически ресурси, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление;

2. предостави невярна или заблуждаваща информация с цел да се скрие фактът, че физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, е действителният собственик или бенефициер на финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, които следва да бъдат замразени в съответствие с ограничителна мярка на Европейския съюз, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление;

3. не изпълни задължение, което съставлява ограничителна мярка на Европейския съюз, за предоставяне на компетентните административни органи на информация относно замразени финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро или на налична информация относно финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро на територията на Република България, принадлежащи на или притежавани, държани или контролирани от физическо или юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, които не са били замразени, когато тази информация е била получена при изпълнението на служебни задължения, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на физическо лице или на лице, което управлява или представлява юридическо лице, друго правно образувание или орган, спрямо което е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз, което не изпълни задължение, което съставлява ограничителна мярка на Европейския съюз, да докладва на компетентните административни органи за финансови средства или икономически ресурси на обща стойност не по-малко от десет хиляди евро, попадащи в юрисдикцията на Република България, които му принадлежат или са притежавани, държани или контролирани от него, ако извършеното не представлява по-тежко престъпление.

(4) Наказанието е лишаване от свобода от три до десет години и глоба от пет хиляди до двадесет и пет хиляди евро, като съдът може да постанови и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7, когато деянието по ал. 1- 3 е извършено:

1. от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на решение на група, организация или организирана престъпна група;

2. чрез използване на документ с невярно съдържание или на неистински или преправен документ;

3. с користна цел;

4. повторно или представлява опасен рецидив.

(5) Наказва се с лишаване от свобода до пет години онзи, който, като търгува с, произвежда, държи, предава другиму, внася, изнася, продава, купува, прехвърля, трансферира, транзитира или превозва изделия, включени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз или изделия с двойна употреба, изброени в приложения I и IV към Регламент (ЕС) 2021/821 или предоставя брокерски, застрахователни или други услуги или техническа помощ, свързани с тези изделия, по непредпазливост наруши ограничителна мярка на Европейския съюз.

(6) В случаите по ал. 2, т. 1 и 2 финансовите средства или икономическите ресурси или имуществото, в което са трансформирани, се отнемат в полза на държавата, ако принадлежат на виновния и спрямо него е наложена ограничителна мярка на Европейския съюз; когато финансовите средства или икономическите ресурси липсват или са отчуждени, се присъжда тяхната равностойност; когато финансовите средства или икономическите ресурси не са

собственост на виновния или са в съсобственост с виновния, се присъжда тяхната равностойност.

(7) Оръжието или изделията, или технологиите с двойна употреба, предмет на престъпленията по ал. 1, т. 6 и ал. 5, се отнемат в полза на държавата независимо чия собственост са, а ако липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност

(8) В случаите по ал. 1 - 3 деецът се наказва при условията на чл. 55, ако доброволно се предаде на органите на властта, разкрие всичко, което му е известно за извършените престъпления, и по този начин съществено улесни разкриването и доказването на престъпленията.

Чл. 268б. (1) Не е престъпно деянието по чл. 268а, ал. 1 - 3, извършено за предоставяне на хуманитарната помощ за нуждаещи се лица или за дейности в подкрепа на основни човешки потребности, предоставяна в съответствие с принципите на безпристрастност, хуманност, неутралност и независимост, и когато е приложимо, с международното хуманитарно право.

(2) Не е престъпно деянието по чл. 268а, ал. 2, т. 3, извършено от лице, упражняващо регламентирана в Закона за адвокатурата дейност, когато информацията, която това лице е получило или получава, е от или относно някой от неговите клиенти в процеса на установяване на правното му положение, или при защита или представителство на този клиент във или по повод на производство, регламентирано в процесуален закон, което е висящо, предстои да бъде образувано или е приключило, включително при предоставяне на правна консултация за образуване или избягване на такова производство, независимо дали тази информация е получена преди, по време на или след приключване на производството.

Чл. 268в. По смисъла на чл. 268а:

1. „Финансови средства“ са финансови активи и ползи от всякакъв вид, включително: пари в брой, чекове, парични вземания, менителници, платежни нареждания и други платежни инструменти; депозити във финансови институции или други образувания, наличности по сметки, дългове и дългови облигации; публично и частно търгувани ценни книжа и дългови инструменти, включително дялове и акции, сертификати, представляващи ценни книжа, облигации, полици, варанти, дългосрочни облигации със задължителна лихва и договори за деривати; лихви, дивиденти или други приходи от активи или стойност, натрупана или генерирана от активи; кредити, право на прихващане, гаранции, гаранции за изпълнение или други финансови ангажименти; акредитиви, коносаменти, документи за продажба; документи, удостоверяващи участие във фондове или финансови ресурси; криптоактиви;

2. „Икономически ресурси“ са активи от всякакъв вид, материални и нематериални, движими и недвижими, които не са финансови средства, но могат да бъдат използвани за получаване на финансови средства, стоки или услуги;

3. „Замразяване на финансови средства“ е предотвратяване на: движението, прехвърлянето, изменението или използването на финансови средства; достъпа до финансови средства; боравенето с финансови средства по начин, който би довел до промяна на техния обем, количество, местонахождение, собственост, владение, вид, предназначение или до промяна, която би позволила използване на финансови средства, включително управление на портфейл;

4. „Замразяване на икономически ресурси“ е предотвратяване на използването на икономически ресурси за получаване на финансови средства, стоки или услуги, включително, но не само, чрез тяхната продажба, отдаване под наем или ипотекиране.

§ 4. В чл. 339б след думите „Организацията на обединените нации“ се добавя съюзът „или“, а думите „или от Европейския съюз“ се заличават.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. Този закон въвежда изискванията на Директива (ЕС) 2024/1226 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 година относно определянето на престъпленията и санкциите при нарушаване на ограничителните мерки на Съюза, и за изменение на Директива (ЕС) 2018/1673 (ОВ L, 2024/1226 от 30 април 2024 г.), наричана по-нататък „Директива (ЕС) 2018/1673“.

§ 6. Националният статистически институт събира от компетентните органи и предоставя на Европейската комисия статистическите данни по член 17 от Директива (ЕС) 2024/1226.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 7. В Наказателно–процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм., бр. 96 от 2018 г., бр. 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 98, 103 и 110 от 2020 г., бр. 9, 16 и 20 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 85 от 2021 г.; изм., бр. 32 и 62 от 2022 г., бр. 48, 69, 84 и 86 от 2023 г. и бр. 18, 36 и 39 от 2024 г., бр. 61, 65 и 97 от 2025 г. и бр. 16 и 32 от 2026 г.), в чл. 172, ал. 2 след думите „чл. 253“ се добавя „чл. 268а, ал. 1 – 4“.

§ 8. В Закона за административните нарушения и наказания (обн., ДВ, бр. 92 от 1969 г.; изм., бр. 54 от 1978 г., бр. 28 от 1982 г., бр. 28 и 101 от 1983 г., бр. 89 от 1986 г., бр. 24 от 1987 г., бр. 94 от 1990 г., бр. 105 от 1991 г., бр. 59 от 1992 г., бр. 102 от 1995 г., бр. 12 и 110 от 1996 г., бр. 11, 15, 59 и 85 от 1998 г., бр. 51, 67 и 114 от 1999 г., бр. 92 от 2000 г., бр. 25, 61 и 101 от 2002 г., бр. 96 от 2004 г., бр. 39 и 79 от 2005 г., бр. 30, 33, 69 и 108 от 2006 г., бр. 51, 59 и 97 от 2007 г., бр. 12, 27 и 32 от 2009 г., бр. 10, 33, 39, 60 и 77 от 2011 г., бр. 19, 54 и 77 от 2012 г., бр. 17 от 2013 г., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 81 от 2015 г., бр. 76 и 101 от 2016 г., бр. 63 и 101 от 2017 г., бр. 20 и 38 от 2018 г., бр. 83 и 94 от 2019 г., бр. 13 и 109 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 25 и 51 от 2022 г., бр. 80, 84 и 106 от 2023 г., бр. 39 и 79 от 2024 г. и бр. 50, 54, 61, 64 и 115 от 2025 г. и бр. 17 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 83а

а) ал. 1 след думите „260а-260в“ се добавя „чл. 268а, ал. 1 – 4“;

б) в ал. 3:

аа) създава се нова т. 5:

„5. до 40 000 000 евро, но не по-малко от равностойността на облагата – в случаите по чл. 268а, ал. 1 и ал. 2, т. 1 и 2 от Наказателния кодекс;

бб) създава се т. 6:

„6. до 8 000 000 евро, но не по-малко от равностойността на облагата – в случаите по чл. 268а, ал. 2, т. 3 и ал. 3 от Наказателния кодекс;“

вв) досегашната т. 5 става т. 7;

в) в ал. 11 след думата „размера“ се добавя „или срока“, а след думата „санкцията „ се добавя „по ал. 1, 2 и 5“;

г) в ал. 13, изречение второ се изменя така: „Когато пряката или непряката облага от престъплението по ал. 1 или имуществото - предмет на престъплението, липсват или са отчуждени, присъжда се тяхната равностойност.“;

д) в ал. 14 думите „ал. 1, 2, 5 и 13“ се заменят с „ал. 1, 2 и 5 и не се отнема пряката или непряката облага от престъплението по ал. 1, както и предметът на престъплението.“

2. В чл. 83б, ал. 3 накрая се добавя „или за това, че е било създадено или използвано за някое от престъпленията по чл. 83а, ал. 2.“

§ 9. В Закона за специалните разузнавателни средства (обн., ДВ, бр. 95 от 1997 г.; изм., бр. 70 от 1999 г., бр. 49 от 2000 г., бр. 17 от 2003 г., бр. 86 от 2005 г., бр. 45 и 82 от 2006 г., бр. 109 от 2007 г., бр. 43 и 109 от 2008 г., бр. 88, 93 и 103 от 2009 г., бр. 32 и 88 от 2010 г., бр. 1 и 13 от 2011 г., бр. 44 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 111 от 2013 г., бр. 53 и 107 от 2014 г., бр. 14, 42, 56, 74 и 79 от 2015 г., бр. 39, 81 и 103 от 2016 г., бр. 63, 84 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 56 от 2018 г., бр. 17 и 37 от 2019 г., бр. 69 от 2020 г., бр. 32 и 62 от 2022 г., бр. 6 и 84 от 2023 г., бр. 61 и 94 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.) в чл. 3, ал. 1 след думите „чл. 253“ се добавя „чл. 268а, ал. 1 – 4“.

§ 10. Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (обн., ДВ, бр. 11 от 2023 г., изм., бр. 65, 84 и 88 от 2023 г., бр. 38 от 2025 г. и бр. 16 от 2026 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 3, ал. 1:

а) създава се нова т. 5:

„5. нарушения на ограничителна мярка, приета от Европейския съюз въз основа на член 29 от Договора за Европейския съюз или член 215 от Договора за функциониране на Европейския съюз;“

б) досегашната т. 5 става т. 6.

2. в чл. 20, ал. 1 се създава т. 16:

„16. за сигнали по чл. 3, ал. 1, т. 5 – до съответния компетентен орган съгласно действащото законодателство.“